

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum conueniens fuerit, quòd Ioannes baptizaret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVVS PRIMVS.

Vtrum fuerit conueniens Ioannem baptizare.

7. diff. 2. q. 2. art. 2. ad 4.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod non fuerit conueniens Ioannem baptizare. Omnis enim ritus sacramentalis ad aliquam pertinet legem: sed Ioannes non introduxit nouam legem: ergo inconueniens fuit quod nouum ritum baptizandi introduceret. ¶ 2 Præterea. Ioannes fuit missus a Deo in testimonium tanquam propheta, secundum illud Luc. 1. Tu puer propheta Altissimi uocaberis. sed prophete qui fuerunt ante Christum, non introduxerunt nouum ritum, sed ad obseruantiam legalium rituum inducebant, ut patet Malach. vlti. Memento te legis Moyse serui mei, ergo nec Ioannes nouum ritum baptizandi introducere debuit.

¶ 3 Præterea. Vbi est alicuius rei superfluitas, non est ad illud aliquid addendum: sed iudei excedebant in superfluitate baptismatum: dicitur enim Marci. 7. quod pharisæi & omnes iudei nisi crebro lauent manus, non manducant, & a foro uenientes, nisi baptizentur non comedunt, & alia multa sunt, quæ tradita sunt illis seruare, baptismata calicum & urceorum, & aramentorum & lectorum: ergo inconueniens fuit, quod Ioannes baptizaret.

SED CONTRA est, auctoritas scripturæ, Matth. 3. ubi præmissa sanctitate Ioannis, subditur, quod exiebant ad eum multi, & baptizabantur in Iordane.

RESPON. Dicendum, quod conueniens fuit Ioannem baptizare propter quatuor. Primo quidem, quia oportebat Christum a Ioanne baptizari, ut baptismum consecraret, ut Aug. * dicit super Ioannem. Secundo, ut Christus manifestaretur. Vnde ipse Ioannes Baptista dicit Ioannis primo, ut manifestetur, scilicet Christus in Israel: propterea ueni ego in aqua baptizans: concurrentibus enim turbis ad baptismum annuntiabat Christum: quod quidem facilius factum est, quam si per singulos discurrisset, ut Chryso. * dicit super Ioannem. Tertio, ut suo baptismo assuefaceret homines ad baptismum Christi. Vnde Greg. * dicit in quadam Homi. quod ideo Ioannes baptizauit, ut præcursonis suæ ordinem seruans, qui nasciturum dominum nascendo præuenerat, baptizando quoque, baptizatum præueniret. Quarto, ut ad poenitentiam homines inducens, homines præpararet ad digne suscipiendum baptismum Christi. Vnde ibidem Beda dicit, quod quantum catechumenis nondum baptizatis potest doctrina fidei, tantum profuit baptismus Ioannis ante baptismum Christi: quia sicut ille prædicabat poenitentiam, & baptismum Christi prænuntiabat, & in cognitionem ueritatis quæ mundo apparuit attrahebat: sic ministri ecclesiæ primo erudiunt, post peccata eorum redarguunt, demum in baptismo Christi remissionem peccatorum promittunt.

Haberur ex ferm. 1. de Epp. to. 10.

Chryl. ho. 16. in 10. ante med. co. 3. homi. 7. in euang. parit. ante med.

D. 263.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod baptismus Ioannis non erat per se sacramentum: sed quasi quoddam sacramentale, disponens ad baptismum Christi: & ideo aequaliter pertinebat ad legem Christi, non autem ad legem Moyse.

AD SECUNDVM dicendum, quod Ioannes non solum fuit propheta, sed plusquam propheta, ut dicitur Matthæ. 11. fuit enim terminus legis & initium euangelij: & ideo magis pertinebat ad eum, uerbo & opere inducere homines ad legem Christi, quam ad obseruantiam veteris legis.

F AD TERTIVM dicendum, quod baptismata illa pharisæorum erant inania, utpote ad solam munditiam carnis ordinata: sed baptismus Ioannis ordinabatur ad munditiam spiritualem: inducebat enim homines ad poenitentiam, ut dictum est. *

ARTICVVS II.

Vtrum baptismus Ioannis fuerit a Deo.

Super Quaestio. 38. Art. secundum.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur quod baptismus Ioannis non fuerit a Deo. Nihil enim sacramentale quod est a Deo, denominatur ab homine puro, sicut baptismus nouæ legis non dicitur Petri uel Pauli, sed Christi: sed ille baptismus denominatur a Ioanne, secundum illud Matth. 21. Baptismus Ioannis, unde erat, ex celo an ex hominibus? ergo baptismus Ioannis non fuit a Deo.

¶ 2 Præterea. Omnis doctrina de nouo a Deo procedens, aliquibus signis confirmatur: unde & Dominus Exo. 4. dedit Moyse potestatem signa faciendi. Et Heb. 2. dicitur, Cum fides nostra principium accepisset enarrari a Deo, per eos, qui audierunt, in nos confirmata est, contestante Deo signis & prodigijs: sed de Ioanne Baptista dicitur Ioan. 10. Ioannes signum fecit nullum, ergo uidetur quod baptismus quo baptizauit, non esset a Deo.

¶ 3 Præterea. Sacramenta quæ sunt diuinitus instituta, aliquibus sacræ scripturæ præceptis continentur: sed baptismus Ioannis non præcipitur aliquo præcepto sacræ scripturæ, ergo uidetur quod non fuerit a Deo.

SED CONTRA est, quod dicitur Ioan. 1. Qui me misit baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem uideris spiritum &c.

RESPON. Dicendum, quod in baptismo Ioannis duo possunt considerari, scilicet ipse ritus baptizandi, & effectus baptismi. Ritum quidem baptizandi non fuit ex hominibus, sed a Deo, qui familiari Spiritus sancti reuelatione Ioannem ad baptizandum misit. Effectus autem illius baptismi fuit ab homine: quia nihil in illo baptismo efficiebatur quod homo facere non posset. Vnde non fuit a solo Deo, nisi in quantum Deus in homine operatur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod per baptismum nouæ legis homines interiorius per Spiritum sanctum baptizantur, quod facit solus Deus. Per baptismum autem Ioannis, solum corpus mundabatur aqua. Vnde dicitur Matth. 3. Ego baptizo uos in aqua, ille uos baptizabit in Spiritu sancto. Et ideo baptismus Ioannis denominatur ab ipso: quia scilicet nihil in eo agebatur, quod ipse non ageret. Baptismus autem nouæ legis non denominatur a ministro, qui principalem baptismi effectum non agit, scilicet interiori emundationem.

AD SECUNDVM dicendum, quod tota doctrina & operatio Ioannis ordinabatur ad Christum, qui multitudine signo-

Tullius, quasi neminem a domino pharisæis proposuit moueri. ¶ In corpore unica est distinctio bimembris cum conclusione bimembris. Distinctio est: Baptismus Ioannis uel quo ad eius ritum, uel quo ad eius effectum. Conclusio est. Baptismus Ioannis quo ad ritum erat a Deo; qua ad proprium effectum fuit ab homine. Probatur quo ad primam partem: quia ex instinctu Spiritus sancti baptizabat, dicente ipso Ioan. 1. Qui me misit baptizare in aqua. Quo ad secundam partem: quia nihil efficiebat, quod homo efficere non posset, hoc est, quia non conferebat aliquid spirituale.